ഷോളയൂർ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ കല്ലുകര തോടിൽ തടയണ നിർമ്മാണം
വർക്ക് കോഡ് : 1606002003/WC/490961

അദ്ധ്യായം

7

നിരീക്ഷണവും പരാതിപരിഹാരവും സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റും

അദ്ധ്യായം

7

നിരീക്ഷണവും പരാതിപരിഹാരവും സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റും

സംസ്ഥാന തൊഴിലുറപ്പ് കൗൺസിൽ (എസ്ഇജിസി), പദ്ധതിയുടെ ഫലങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഒരു വാർഷിക റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി സംസ്ഥാന നിയമസഭയിൽ സമർപ്പിക്കേണ്ടതായിരുന്നെങ്കിലും, 2021-2022, 2023-24 എന്നീ വർഷങ്ങളിലേക്കുള്ള വാർഷിക റിപ്പോർട്ടുകൾ മാത്രമാണ് തയ്യാറാക്കപ്പെട്ടത്. ഒരു റിപ്പോർട്ടും നാളിതുവരെ (2024 മാർച്ച്) സംസ്ഥാന നിയമസഭയിൽ സമർപ്പിച്ചിട്ടില്ല. സംസ്ഥാന വിജിലൻസ് സെൽ (എസ്‌വിസി) രൂപീകരിച്ചെങ്കിലും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ വിഭാവനം ചെയ്തിരുന്നതുപോലെ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനായി സെല്ലിനെ ശാക്തീകരിക്കാൻ ഉടൻ ഉത്തരവുകളോ/മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളോ സംസ്ഥാനം പുറപ്പെടുവിച്ചില്ല. സംസ്ഥാന തലത്തിൽ ഡയറക്ടറെ (ക്യുഎം) നിയമിക്കാത്തതും സംസ്ഥാന, ജില്ലാ ക്വാളിറ്റി മോണിറ്റർമാരെ നിയമിക്കുന്നതിലെ കാലതാമസവും മൂലം എംജിഎൻആർഇജി പദ്ധതിക്ക് കീഴിൽ സമർപ്പിച്ച ആസ്തികളുടെ ഗുണമേന്മ ഉറപ്പുവരുത്തുക എന്ന പ്രധാന വശം സംസ്ഥാനം അവഗണിക്കുകയുണ്ടായി. ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾ എന്നിവ ഓംബുഡ്സ്പേർസൺമാരുടെ അവാർഡുകളിന്മേൽ എടിആർ സമർപ്പിക്കാത്തത്, പരാതികളുടെ തൽസ്ഥിതി അറിയുന്നതിനുള്ള ഫലപ്രദമായ സംവിധാനത്തിന്റെ അഭാവം മുതലായവ, എംജിഎൻആർഇജി പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതിലെ സുതാര്യത ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിൽ ഓംബുഡ്സ്പേർസൺസിന്റെ പ്രവർത്തന രീതിയിലെ പോരായ്മ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിനായി നൽകുന്ന കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഫണ്ട് ₹50.71 കോടി കുറച്ചായിരുന്നു അനുവദിച്ചത്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ നടത്തിയ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് 2019-20 മുതൽ 2023-24 വരെയുള്ള വർഷങ്ങളിൽ 21.52 ശതമാനം മുതൽ 98.72 ശതമാനം വരെയായിരുന്നു.

എംജിഎൻആർഇജി പദ്ധതിയുടെ നിർവ്വഹണത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഗണ്യമായ ഫണ്ടുകളും സംസ്ഥാനത്തുടനീളം ഉള്ള 941 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലെ നടപ്പാക്കലും ചേർന്ന്, പദ്ധതിയുടെ നിരീക്ഷണവും മൂല്യനിർണ്ണയവും വെല്ലുവിളി ഉയർത്തുന്നതാക്കി മാറ്റി അതിനാൽ പദ്ധതിക്ക് കരുത്തുള്ളതും കാര്യക്ഷമവുമായ ഒരു നിരീക്ഷണ, മൂല്യനിർണ്ണയ, അവലോകന സംവിധാനം ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടത് അനിവാര്യമായി മാറി. 2013ലെ എംജിഎൻആർഇജിഎ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിലെ അദ്ധ്യായം 14ൽ ക്വാളിറ്റി മാനേജ്മെന്റ് ഗുണമേന്മാ നിരീക്ഷണത്തിന്റെയും വിവിധ വശങ്ങൾ സ്പഷ്ടമാക്കുന്നു. എംജിഎൻആർഇജിഎസ് ആസ്തികളുടെ നിർമ്മാണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പദ്ധതിയായതിനാൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട ആസ്തികൾ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നു എന്നും അവ ദീർഘനാൾ നിലനിൽക്കുന്നവയാണെന്നും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് ക്വാളിറ്റി മാനേജ്മെന്റ് സുപ്രധാനമാണ്. ക്വാളിറ്റി മാനേജ്മെന്റിന് സൈറ്റിലെ ഗുണമേന്മാ നിയന്ത്രണം, ഗുണമേന്മാ മേൽനോട്ടം, ഗുണമേന്മാ നിരീക്ഷണം എന്നിങ്ങനെ മൂന്ന് വ്യത്യസ്ത വശങ്ങളുണ്ട്. ക്വാളിറ്റി മാനേജ്മെന്റിന് പുറമേ, സംസ്ഥാന തൊഴിലുറപ്പ് കൗൺസിൽ, സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ്, പരാതി പരിഹാര സംവിധാനത്തിലൂടെയുള്ള സുതാര്യതയും ഉത്തരവാദിത്തവും, ഓംബുഡ്സ്പേർസൺ സംവിധാനം എന്നിവയും എംജിഎൻആർഇജി പദ്ധതി നിരീക്ഷണത്തിന്റെ ഭാഗമാകുന്നു. സംസ്ഥാനത്തെയും ജില്ലകളിലെയും പരിശോധനാ വിധേയമായ പിആർഐകളിലെയും നിരീക്ഷണ സംവിധാനത്തിന്റെ വിശകലനം താഴെപ്പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തി.

7.1 നിരീക്ഷണ ചട്ടക്കൂട്

2005ലെ എംജിഎൻആർഇജി നിയമവും 2013ലെ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും സംസ്ഥാനതല, ജില്ലാതല നിരീക്ഷണത്തിനായി വിജിലൻസും നിരീക്ഷണ കമ്മിറ്റികളും, ജില്ലാ ക്വാളിറ്റി മോണിറ്റർമാർ, സംസ്ഥാന ക്വാളിറ്റി മോണിറ്റർമാർ, സംസ്ഥാന തൊഴിലുറപ്പ് കൗൺസിൽ, സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് യൂണിറ്റ് വഴിയുള്ള സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് എന്നിവ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന നിരീക്ഷണചട്ടക്കൂട്, **ചാർട്ട് 7.1ൽ** ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു:

ചാർട്ട് 7.1 : എംജിഎൻആർഇജിഎസ് പ്രവൃത്തികളുടെ സംസ്ഥാന തലത്തിലുള്ള നിരീക്ഷണചട്ടക്കൂട്

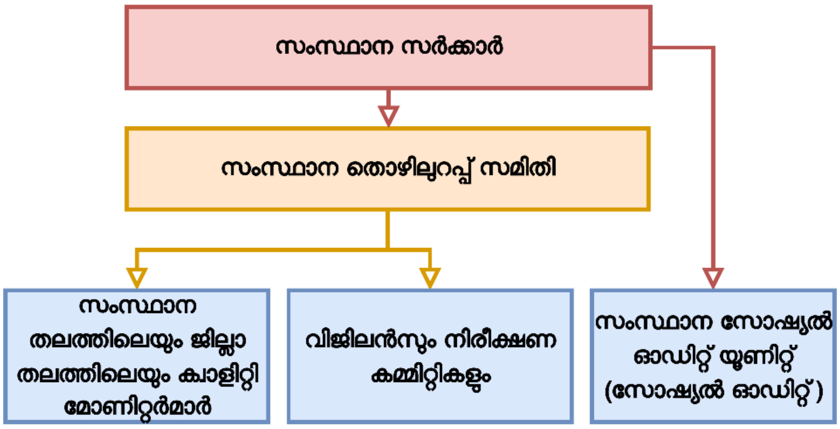

(ഉറവിടം : 2005ലെ എംജിഎൻആർഇജി നിയമവും 2013ലെ എംജിഎൻആർഇജിഎ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും)

7.1.1 സംസ്ഥാന തൊഴിലുറപ്പ് കൗൺസിലിന്റെ പ്രവർത്തനം

സംസ്ഥാനതലത്തിൽ 2005ലെ എംജിഎൻആർഇജി നിയമത്തിന്റെ നിർവ്വഹണത്തെ സ്ഥിരമായി നിരീക്ഷിക്കുകയും അവലോകനം ചെയ്യുകയും എന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ നിയമത്തിലെ സെക്ഷൻ 12, സംസ്ഥാന തൊഴിലുറപ്പ് കൗൺസിലിന്റെ (എസ്ഇജിസി) രൂപീകരണം വിഭാവനം ചെയ്തു. പദ്ധതി നിർവ്വഹണത്തിൽ സർക്കാരിനെ ഉപദേശിക്കുന്നതിനും അതു വിലയിരുത്തുന്നതിനും നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനുമായി എൽഎസ്ജിഡി മന്ത്രി അദ്ധ്യക്ഷനായി, 2009 സെപ്റ്റംബറിൽ എസ്ഇജിസി രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടു.

2005ലെ എംജിഎൻആർഇജി നിയമത്തിന്റെ സെക്ഷൻ 12(3) അനുസരിച്ച്, എസ്ഇജിസി, പദ്ധതിഫലങ്ങളെക്കുറിച്ച് വാർഷിക റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുകയും തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ജനപ്രതിനിധികളുടെ മേൽനോട്ടം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി അത് സംസ്ഥാന നിയമ സഭയിൽ സമർപ്പിക്കുകയും വേണം. ഈ റിപ്പോർട്ടിൽ മറ്റ് സംഗതികൾക്കൊപ്പം, സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിന്റെ കണ്ടെത്തലുകളിൻമേൽ സംസ്ഥാന സർക്കാർ കൈക്കൊണ്ട നടപടികളുടെ വിവരങ്ങൾ, ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സൺ തീർപ്പാക്കിയ കേസുകളുടെ സംഗ്രഹം എന്നിവയും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കണം. 2021-2022, 2023-24 വർഷങ്ങളിലേക്കുള്ള വാർഷിക റിപ്പോർട്ടുകൾ മാത്രമേ എസ്ഇജിസി തയ്യാറാക്കിയിരുന്നുള്ളൂ എന്ന് ഓഡിറ്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു. മാത്രമല്ല, നാളിതുവരെ (2024 മാർച്ച്) ഒരു റിപ്പോർട്ടും സംസ്ഥാന നിയമസഭയിൽ സമർപ്പിച്ചിട്ടില്ല.

ഇത് നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകളുടെയും അതുപോലെ തന്നെ എംഒആർഡിയുടെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളുടെയും ലംഘനവുമായിരുന്നു. അതിലുപരി, ഏറ്റവും ഉയർന്ന തലത്തിൽ വിഭാവനം ചെയ്യപ്പെട്ട പദ്ധതിയുടെ നിരീക്ഷണവും നിയന്ത്രണവും വെറുമൊരു ഔപചാരിക ചടങ്ങായി ചുരുങ്ങുകയും, എക്സിക്യൂട്ടീവിന് നിയമസഭയോടുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം കുറയ്ക്കുകയും ചെയ്തു.

2021-22, 2023-24 വർഷങ്ങളിലേയ്ക്കുള്ള വാർഷിക റിപ്പോർട്ടുകൾ എസ്ഇജിസി അംഗീകരിച്ചതായി സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ). എന്നാൽ റിപ്പോർട്ടുകൾ നാളിതുവരെ നിയമസഭയിൽ സമർപ്പിക്കാത്തിനെക്കുറിച്ച് മറുപടിയിൽ പരാമർശമില്ല.

7.1.2 വിജിലൻസ് നിരീക്ഷണ സംവിധാനം

2013 ലെ എംജിഎൻആർഇജിഎ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിച്ച്, നിയമ നിർവ്വഹണത്തിലെ ക്രമക്കേടുകൾ മുൻകൂട്ടി കണ്ടു പിടിക്കാനും, സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിൽ തിരിച്ചറിഞ്ഞതുൾപ്പെടെ കണ്ടെത്തിയ ക്രമക്കേടുകളും ദുരുപയോഗവും സംബന്ധിച്ച് തുടർനടപടികൾ എടുക്കാനും, കുറ്റക്കാർ ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടെന്നും ദുരുപയോഗം ചെയ്ത ഫണ്ടുകൾ തിരിച്ചു പിടിച്ചെന്നും ഉറപ്പുവരുത്താനുമായി സംസ്ഥാന, ജില്ലാ, ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് തലങ്ങളിലായി ഒരു ത്രിതല വിജിലൻസ് സംവിധാനം സംസ്ഥാനം ക്രമീകരിക്കേണ്ടതാണ്. പദ്ധതി നിർവ്വഹണം സംബന്ധിച്ച പരാതികൾ കേൾക്കുന്നതിനും ക്രമക്കേടുകൾ കണ്ടു പിടിക്കുന്നതിന് ക്രമാനുസൃതമായി ഫീൽഡ് വിസിറ്റ് നടത്തുന്നതിനും മാധ്യമങ്ങളിൽ വരുന്ന റിപോർട്ടുകൾ, തൊഴിലാളികളുമായുള്ള ഇടപെടലുകൾ എന്നിവയെ ആസ്പദമാക്കി സ്വമേധയാ നടപടികൾ എടുക്കുന്നതിനും ഈ സെല്ലുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നത് ആവശ്യമായിരുന്നു. 2021 ജനുവരിയിൽ സംസ്ഥാന, ജില്ലാ വിജിലൻസ് സെല്ലുകൾ രൂപീകരിച്ചുകൊണ്ട് സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചു. സംസ്ഥാന, ജില്ലാ, ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുതല വിജിലൻസ് നിരീക്ഷണ സംവിധാനത്തിന്റെ പ്രവർത്തന വിശകലനം താഴെ പറയുന്ന സംഗതികൾ വെളിപ്പെടുത്തി:

- **സംസ്ഥാന വിജിലൻസ് സെൽ** – സംസ്ഥാന വിജിലൻസ് സെൽ (എസ്‌വിസി) രൂപീകരിക്കുന്നതിന് അനുമതി (2021 ജനുവരി) നൽകിയതൊഴിച്ച് മാർഗ്ഗനിർദേശങ്ങളിൽ വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതുപോലെ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന് സെല്ലിനെ ശാക്തീകരിക്കാനുള്ള തുടർ ഉത്തരവുകളോ/മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളോ സംസ്ഥാനം പുറപ്പെടുവിച്ചില്ല. കൂടാതെ വിജിലൻസ് സെല്ലിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിന് വേണ്ട ഒരു കർമ്മ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുകയോ, പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വാർഷിക റിപ്പോർട്ടുകൾ സർക്കാരിനു സമർപ്പിക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. കർമ്മ പദ്ധതിയുടെ അഭാവത്തിൽ, മാർഗ്ഗനിർദേശങ്ങളിൽ വിഭാവനം ചെയ്തതു പോലെയുള്ള ഒരു പ്രവർത്തനവും എസ്‌വിസി നിർവ്വഹിക്കുകയുണ്ടായില്ല. മാദ്ധ്യമ റിപ്പോർട്ടുകൾ, ഫീൽഡ് സന്ദർശനങ്ങൾ, തൊഴിലാളികളുമായുള്ള ഇടപെടലുകൾ എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്വമേധയാ ഒരു നടപടികളും കൈക്കൊണ്ടില്ല എന്നതും ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു.
- **ജില്ലാ വിജിലൻസ് സെല്ലുകൾ** – ജില്ലാ വിജിലൻസ് സെല്ലുകൾ (ഡിവിസി) രൂപീകരിക്കാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നെങ്കിലും (2021 ജനുവരി), ഡിവിസി മേധാവി ആകേണ്ട അസിസ്റ്റന്റ് ഡെവലപ്മെന്റ് കമ്മീഷണറുടെ (ജനറൽ) തസ്തിക എൽഎസ്ജിഡിയുടെ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളുടെ സംയോജനത്തിന്റെ ഫലമായി ഇല്ലാതായതിനാൽ പരിശോധനാ വിധേയമായ ജില്ലകളിൽ സെല്ലുകൾ രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടില്ല എന്ന് ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തി. അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ (അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ) മേധാവിയായി, ഡിവിസികൾ പുനഃസംഘടിപ്പിക്കാൻ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചെങ്കിലും (2024 ജനുവരി) ഡിവിസികൾ അവരുടെ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിട്ടില്ല (2025 ജനുവരി).
- **ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിലെ വിജിലൻസ് ആന്റ് മോണിറ്ററിംഗ് കമ്മിറ്റി** – 2013ലെ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിലെ ഖണ്ഡിക 13.6.4 അനുസരിച്ച് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ വിജിലൻസ് ആന്റ് മോണിറ്ററിംഗ് കമ്മിറ്റി (വിഎംസി), കൺകറന്റ് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിന്റെ ഒരു വേദിയായി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതുണ്ട്. വിഎംസിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പ്രവൃത്തികളുടെ ഗുണനിലവാരത്തിന്റെയും ചെലവിന്റെയും നിർണ്ണയം, പ്രവൃത്തികളുടെ സമ്പൂർണ്ണ റിപ്പോർട്ടിംഗ്, പ്രവൃത്തിയുടെ സ്വഭാവത്തിന്റെ ഗുണാത്മകമായ വിലയിരുത്തൽ,

മുതലായവ ഉൾപ്പെടുന്നു. മോണിറ്ററിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ റിപ്പോർട്ടുകൾ ഗ്രാമസഭയുടെ അടുത്ത യോഗത്തിൽ വയ്ക്കേണ്ടതായിരുന്നെങ്കിലും പരിശോധനാ വിധേയമായ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലെ മോണിറ്ററിംഗ് കമ്മിറ്റികളൊന്നും മോണിറ്ററിംഗ് റിപ്പോർട്ടുകൾ സമർപ്പിച്ചില്ല എന്ന് ഓഡിറ്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു.

സെൽ ശാക്തീകരിക്കാനാവശ്യമായ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ സ്റ്റേറ്റ് വിജിലൻസ് സെല്ലിന് ലഭ്യമാക്കിയിരുന്നില്ല എന്ന് ഓഡിറ്റ് നിരീക്ഷണത്തോട് യോജിച്ചുകൊണ്ട്, വിജിലൻസ് സെല്ലിന്റെ പ്രവർത്തനം ശക്തിപ്പെടുത്തുമെന്നും വാർഷിക റിപ്പോർട്ടുകൾ എസ്ഇജിസിയ്ക്ക് സമർപ്പിക്കുമെന്നും സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ).

7.1.3 ഗുണമേന്മാ നിരീക്ഷണം

എംജിഎൻആർഇജിഎസ് മുഖേന ഗണ്യമായ തുകകളാണ് ചെലവഴിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നത് എന്നതിനാൽ സുസ്ഥിരമായ ആസ്തികൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിലൂടെ ഗ്രാമീണ മേഖലകളെ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ശേഷി ഈ പദ്ധതിക്കുണ്ട്. ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കുകയാണെങ്കിൽ ഇത് ദരിദ്രരായ ഗ്രാമീണ ജനതയുടെ ഉപജീവന സുരക്ഷിതത്വം വർദ്ധിപ്പിക്കുക മാത്രമല്ല, ഗ്രാമീണ മേഖലകളിൽ ഗണ്യമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യവികസനത്തിനും വഴിയൊരുക്കും. അതിനാൽ എംജിഎൻആർഇജിഎസ്സിനു കീഴിൽ സൃഷ്ടിക്കുന്ന ആസ്തികളുടെ ഗുണമേന്മയും ഈടും ഉറപ്പാക്കേണ്ടത് പരമപ്രധാനമാണ്. സംസ്ഥാനത്തെയും ജില്ലകളിലെയും ഗുണമേന്മാ നിരീക്ഷണ സംവിധാനങ്ങളുടെ പരിശോധന താഴെപറയുന്നവ വെളിപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി:

7.1.3.1 സംസ്ഥാനതല ഗുണമേന്മാ നിരീക്ഷണം

സംസ്ഥാനത്തെ ഓരോ ജില്ലയ്ക്കും, സംസ്ഥാന ക്വാളിറ്റി മോണിറ്റർമാരും (എസ്ക്യുഎം) കുറഞ്ഞപക്ഷം സൂപ്രണ്ടിംഗ് എഞ്ചിനീയറുടെ (എസ്ഇ) പദവിയിലുള്ള ഒരു നോഡൽ ഓഫീസറായ ഡയറക്ടറും (ക്യുഎം) ഉൾപ്പെടുന്ന, സംസ്ഥാന ഗുണമേന്മാ നിരീക്ഷണ യൂണിറ്റ് രൂപീകരിക്കണമെന്ന് 2013ലെ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിലെ ഖണ്ഡിക 14.7 നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. കൂടാതെ, സംസ്ഥാന ജില്ലാ തലങ്ങളിൽ ഒരു ക്വാളിറ്റി മോണിറ്ററിംഗ് സെൽ രൂപീകരിക്കണമെന്ന് വാർഷിക മാസ്റ്റർ സർക്കുലർ 2019-20ൽ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. താഴെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെ, ഡയറക്ടറിന്റെയും (ക്യുഎം) എസ്ക്യുഎമ്മിന്റെയും നിയമനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വ്യവസ്ഥകൾ പരിശോധനാവിധേയമായ ജില്ലകളിലൊന്നും പാലിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

- ഡയറക്ടർ (ക്യുഎം) നിയമിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. എസ്ക്യുഎം റിപ്പോർട്ടുകൾ വിശകലനം ചെയ്യാൻ സ്റ്റേറ്റ് മിഷനിലെ സംസ്ഥാന എംജിഎൻആർഇജിഎസ് എഞ്ചിനീയറെ ഏൽപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. സംസ്ഥാന എഞ്ചിനീയർ, അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ കേഡറിലുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥനായിരുന്നു.
- സംസ്ഥാന ക്വാളിറ്റി മോണിറ്റർമാരെ 2023 മാർച്ചിൽ മാത്രമാണ് നിയമിച്ചത്. കുറഞ്ഞത് 10 ശതമാനം പണിസ്ഥലങ്ങളെങ്കിലും എസ്ക്യുഎം പരിശോധിക്കേണ്ടതായിരുന്നെങ്കിലും, പരിശോധനാവിധേയമായ മൂന്നു ജില്ലകളിൽ എസ്ക്യുഎമ്മിന്റെ നിയമനത്തിനു ശേഷം 28 പ്രവൃത്തികൾ മാത്രമേ പരിശോധിച്ചിട്ടുള്ളൂ (2025 മെയ്).
- നിരീക്ഷിച്ച പ്രവൃത്തികളെക്കുറിച്ചുള്ള പരാമർശങ്ങളിന്മേൽ തിരുത്തൽ നടപടികൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, ഡിപിസി/പിഒയ്ക്ക് അയക്കേണ്ടതാണെങ്കിലും, ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് വഴിയുള്ള തിരുത്തൽ നടപടികൾ ഡിപിസി/പിഒ/എസ്ക്യുഎം ഉറപ്പാക്കിയില്ല.
- ആസൂത്രണം, രൂപകല്പന, പണിസ്ഥലങ്ങളുടെ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് മുതലായവയിലെ വ്യതിയാനങ്ങളുടെ ആവർത്തനം തടയാൻ എടുക്കേണ്ട നടപടികൾ അടങ്ങിയ ജില്ല തിരിച്ചുള്ള ത്രൈമാസ റിപ്പോർട്ടുകൾ എസ്ക്യുഎം തയ്യാറാക്കി സംസ്ഥാന സർക്കാരിനു സമർപ്പിക്കേണ്ടതായിരുന്നെങ്കിലും, ആറ് ജില്ലകളുടെ കാര്യത്തിൽ

ത്രൈമാസ റിപ്പോർട്ടുകളൊന്നും തന്നെ സമർപ്പിക്കുകയുണ്ടായില്ല. അഞ്ച് ജില്ലകളുടെ കാര്യത്തിൽ ഒരു ത്രൈമാസ റിപ്പോർട്ട് മാത്രമേ സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടുള്ളൂ.

- എസ്ക്യൂഎമ്മുകളുടെ റിപ്പോർട്ടുകളും നിർദ്ദേശങ്ങളും സംബന്ധിച്ച് എടുത്ത നടപടികൾ എസ്ഇജിസി പുനരവലോകനം ചെയ്യേണ്ടതാണെങ്കിലും എസ്ക്യൂഎമ്മിന്റെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് എടുത്ത നടപടി റിപ്പോർട്ടുകൾ ഒന്നും തന്നെ സംസ്ഥാന മിഷൻ തയ്യാറാക്കിയിരുന്നില്ല (2024 നവംബർ).

സംസ്ഥാന ക്വാളിറ്റി മോണിറ്റർമാരുടെ നിയമനത്തിലെ കാലതാമസവും സംസ്ഥാനത്തെ ഗുണമേന്മാ നിരീക്ഷണ സംവിധാനത്തിന്റെ ഫലപ്രദമായ പ്രവർത്തനം ഉറപ്പാക്കാതിരുന്നതും മൂലം, നിർവ്വഹിക്കപ്പെട്ട പ്രവൃത്തികളുടെ ഗുണമേന്മയും ഈടും ഉറപ്പാക്കാനാകാതെ വരികയും പ്രവൃത്തികളുടെ ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കാൻ വിഭാവനം ചെയ്യപ്പെട്ട തിരുത്തൽ നടപടികൾ നടപ്പാകാതെ വരികയും ചെയ്തു.

7.1.3.2 ജില്ലാതല ഗുണമേന്മാ നിരീക്ഷണം

2019-20 മുതൽ 2023-24 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ പുറപ്പെടുവിച്ച ആനുവൽ മാസ്റ്റർ സർക്കുലറുകൾ അനുസരിച്ച്, എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ/സൂപ്രണ്ടിംഗ് എഞ്ചിനീയറും അവർക്ക് കീഴിൽ, വിരമിച്ച അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനയറോ അതിനു മുകളിലുള്ള കേഡറിലോ ഉള്ള 10 മുതൽ 15 വരെ സാങ്കേതിക ഉദ്യോഗസ്ഥരും അടങ്ങിയ ഒരു പാനലും ഉള്ള ഒരു ജില്ലാ ക്വാളിറ്റി മോണിറ്ററിംഗ് (ഡിക്യൂഎം) സെൽ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്. താഴെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്ന രീതിയിൽ, ഡിക്യൂഎമ്മുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വ്യവസ്ഥകൾ പാലിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ലെന്ന് ഓഡിറ്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു :

- പത്തനംതിട്ട, എറണാകുളം ജില്ലകളിൽ മാത്രമാണ് ഡിക്യൂഎം സെല്ലുകൾ നിർദ്ദിഷ്ട എണ്ണം അംഗങ്ങളോടു കൂടി രൂപീകരിച്ചത്. മലപ്പുറം ജില്ലയിൽ ഡിക്യൂഎം സെൽ രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടില്ല. പരിശോധന നടത്തിയ ജില്ലകളിൽ, കാസർഗോഡ് ജില്ലയിൽ 2021-22 മുതൽ ഡിക്യൂഎം പ്രവർത്തിക്കുന്നില്ല.
- പദ്ധതിയ്ക്കു കീഴിൽ നടപ്പാക്കുന്ന പ്രവൃത്തികളിൽ കുറഞ്ഞത് 10 ശതമാനം എങ്കിലും ഡിക്യൂഎം നിരീക്ഷിക്കുകയും വിലയിരുത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടതായിരുന്നെങ്കിലും, പരിശോധിച്ച ജില്ലകളിൽ പൂർത്തിയായ 99 മുതൽ 628 വരെ പ്രവൃത്തികൾ മാത്രമേ ഡിക്യൂഎം സെൽ വാർഷിക പരിശോധന നടത്തിയിട്ടുള്ളൂ (2025 ജനുവരി).
- നിരീക്ഷിച്ച പ്രവൃത്തികൾ സംബന്ധിച്ച പരാമർശങ്ങളിന്മേൽ സ്വീകരിച്ച നടപടികളുടെ റിപ്പോർട്ട് ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളിൽ നിന്ന് കൃത്യമായി വാങ്ങേണ്ടതാണെങ്കിലും അവ ലഭിച്ചിട്ടില്ല.
- ഡിക്യൂഎം റിപ്പോർട്ടുകളുടെ ഫലം എസ്ഇജിസിയ്ക്ക് സമർപ്പിക്കേണ്ടിയിരുന്നുവെങ്കിലും സംസ്ഥാന എഞ്ചിനീയർ ഡിക്യൂഎം റിപ്പോർട്ടുകളുടെ ഫലം തയ്യാറാക്കി എസ്ഇജിസിക്ക് സമർപ്പിച്ചില്ല.

സംസ്ഥാന തലത്തിൽ സ്വതന്ത്ര ഡയറക്ടറെ (ക്യൂഎം) നിയമിക്കാതിരുന്നതിനാലും സംസ്ഥാന, ജില്ലാ ക്വാളിറ്റി മോണിറ്റർമാരെ നിയമിക്കാതിരുന്നതിനാലും/കുറച്ച് നിയമിച്ചതിനാലും ഓഡിറ്റ് കാലയളവിൽ ഗുണമേന്മാ നിരീക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ ഫലപ്രദമായ തുടർ നടപടികൾ ഉറപ്പാക്കാതിരുന്നതിനാലും എംജിഎൻആർഇജിഎസ്സിനു കീഴിൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട ആസ്തികളുടെ ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പുവരുത്തുക എന്നത് സംസ്ഥാനം അവഗണിച്ചു.

എസ്ക്യൂഎമ്മിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിരീക്ഷിക്കാൻ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിരുന്ന സംസ്ഥാന എഞ്ചിനീയറുടെ തസ്തിക ദീർഘനാളായി ഒഴിഞ്ഞു കിടക്കുകയായിരുന്നു എന്ന് സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ). ഇത് എസ്ക്യൂഎമ്മിന്റെ നിരീക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളെ പ്രതികൂലമായി ബാധിച്ചു. 2024-25 കാലയളവിൽ എസ്ക്യൂഎമ്മിന്റെയും ഡിക്യൂഎമ്മിന്റെയും നിരീക്ഷണം മെച്ചപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

എന്നിരുന്നാലും, സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട ആസ്തികളുടെ ഗുണമേന്മയും ഈടും ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് വിഭാവനം ചെയ്ത സംവിധാനത്തിന് അതിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല എന്ന വസ്തുത നിലനില്ക്കുന്നു. ഇത്, ഖണ്ഡിക 6.2ൽ പ്രസ്താവിച്ചതു പോലെ, ആസ്തി നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾക്ക് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ വളരെ താഴ്ന്ന പ്രാധാന്യമാണ് നൽകുന്നത് എന്ന സാഹചര്യത്തിൽ ഇതിനെ വിലയിരുത്തേണ്ടതാണ്.

ശിപാർശ 15: സർക്കാർ ഗുണമേന്മാ നിരീക്ഷണ സംവിധാനം ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ഗുണമേന്മാ നിരീക്ഷണ റിപ്പോർട്ടുകളിന്മേൽ മതിയായ തുടർനടപടികൾ ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും വേണം.

7.2 പരാതി പരിഹാര സംവിധാനം

2005-ലെ എംജിഎൻആർഇജി നിയമം അനുസരിച്ച്, പദ്ധതി നിർവ്വഹണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഏത് വ്യക്തിയുടെയും ഏത് പരാതിയും കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് സംസ്ഥാന സർക്കാർ ബ്ലോക്ക് തലത്തിലും ജില്ലാ തലത്തിലും ചട്ടങ്ങൾ വഴി ഉചിതമായ പരാതി പരിഹാര സംവിധാനങ്ങൾക്ക് രൂപം കൊടുക്കുകയും അത്തരം പരാതികൾ തീർപ്പാക്കുന്നതിന് വേണ്ട നടപടിക്രമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുകയും വേണം. കേരള ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് (പരാതി പരിഹാര സംവിധാനം) ചട്ടങ്ങൾ, 2009 പ്രകാരം ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ പ്രോഗ്രാം ഓഫീസറെയും ജില്ലാ തലത്തിൽ ജില്ലാ പ്രോഗ്രാം കോ-ഓർഡിനേറ്ററെയും പരാതി പരിഹാര ഓഫീസർമാരായി നിയോഗിച്ചു. സ്വീകരിച്ചവയും തീർപ്പാക്കിയവയുമായ പരാതികളെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രതിമാസ റിപ്പോർട്ടുകൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/പിഒ/ഡിപിസി-യിൽ നിന്നും സംസ്ഥാനത്തിനും, അവിടെ നിന്നും കേന്ദ്ര സർക്കാരിലേയ്ക്കും അയച്ച് കൊടുക്കണം. ഇത് വെബ്സൈറ്റിലും പ്രസിദ്ധീകരിക്കണം. പരാതി പരിഹാരസംവിധാനത്തിൽ ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തിയ പോരായ്മകൾ താഴെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു:

- 2019-20-ലെ വാർഷിക മാസ്റ്റർ സർക്കുലർ പ്രകാരം എംഐഎസ് റിപ്പോർട്ടിലെ ആർ 10.2 കംപ്ലയിന്റ് രജിസ്റ്ററിൽ നിന്ന് അച്ചടിച്ച് പരാതി രജിസ്റ്ററിൽ ഒട്ടിക്കണമായിരുന്നു. എന്നാൽ, പരിശോധനാ വിധേയമായ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്/ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എന്നിവയിൽ 2018 മുതൽ എംഐഎസ്സിൽ ഒരു പരാതിയും രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടില്ലെന്ന് ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തി.
- സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സമയത്ത് കണ്ടെത്തുന്ന എല്ലാ പരാതികളും ജില്ലാ തലത്തിലും ബ്ലോക്ക് തലത്തിലും നിയുക്ത അധികാരികൾക്ക് തീർപ്പാക്കുന്നതിനും നടപടിയെടുക്കുന്നതിനുമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിന് പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ഈ പരാതികൾ (2412 എണ്ണം[19]) അധികാരികൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടില്ല.
- സംസ്ഥാന തലത്തിൽ പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (പരാതി പരിഹാരം) നിയമനത്തിന് പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, 2017 മുതൽ ആ തസ്തിക ഒഴിഞ്ഞു കിടക്കുകയായിരുന്നു.
- സംസ്ഥാന മിഷന് പരാതികൾ ലഭിച്ചിരുന്നെങ്കിലും, ഓഡിറ്റ് കാലയളവിൽ കംപ്ലയിൻറ് രജിസ്റ്റർ തയ്യാറാക്കി സൂക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. പരാതികൾ തീർപ്പാക്കും വരെ എടുത്ത നടപടികൾ ട്രാക്ക് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സംവിധാനത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ ലഭിച്ച പരാതികളുടെ അന്തിമ തീർപ്പാക്കൽ ഉറപ്പാക്കാൻ ഓഡിറ്റിന് കഴിഞ്ഞില്ല.
- ഗുണഭോക്തൃ സർവ്വേയിൽ ജില്ലാതലത്തിൽ ലഭ്യമായിരുന്ന പരാതി പരിഹാര സംവിധാനത്തെക്കുറിച്ചും പരാതി പരിഹാരത്തിനുള്ള ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സണെ കുറിച്ചും തങ്ങൾക്ക് അറിവില്ലായിരുന്നു എന്ന് 55.93 ശതമാനം

[19] 2021-22 മുതൽ 2023-24 വരെയുള്ള കാലയളവിലെ

ഗുണഭോക്താക്കളും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. പരാതി പരിഹാര സംവിധാനത്തെക്കുറിച്ച് ഗുണഭോക്താക്കൾക്കുള്ള അറിവില്ലായ്മയെ പരിശോധനാ വിധേയമായ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ ഐഇസി പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്താത്തതുമായി ചേർത്തു വായിക്കേണ്ടതാണ്.

സംസ്ഥാന മിഷൻ 2024-25 മുതൽ കംപ്ലയിന്റ് രജിസ്റ്റർ തയ്യാറാക്കി സൂക്ഷിക്കാൻ തുടങ്ങിയെന്ന് സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ). പരാതി പരിഹാര സംവിധാനം സംബന്ധിച്ച് എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിലും ഒരു വാർത്താ ബോർഡു പ്രദർശിപ്പിക്കാൻ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നല്കിയിട്ടുണ്ടെന്നും പ്രസ്താവിച്ചു.

എന്നാൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എന്നിവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന പരാതികൾ എംഐഎസ് കംപ്ലയിന്റ് രജിസ്റ്ററിൽ രേഖപ്പെടുത്താത്തതിനെക്കുറിച്ച് സർക്കാർ മറുപടിയിൽ പരാമർശമില്ല.

7.2.1 ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സൺന്റെ പ്രവർത്തനം

സുതാര്യതയുടെയും ഉത്തരവാദിത്തത്തിന്റെയും തത്വങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ട്, എംജിഎൻആർഇജിഎസ് നടപ്പാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരാതികൾ വേഗത്തിൽ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി എല്ലാ ജില്ലകളിലും ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സൺമാരുടെ ഓഫീസ് സ്ഥാപിക്കണമെന്ന് 2005-ലെ എംജിഎൻആർഇജി നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സൺ പ്രതിമാസ, വാർഷിക റിപ്പോർട്ടുകളും പാസാക്കിയ അവാർഡുകളുടെ പട്ടികയും ചീഫ് സെക്രട്ടറിക്കും എംജിഎൻആർഇജിഎയുടെ ചുമതലയുള്ള സെക്രട്ടറിക്കും അയക്കേണ്ടതാണ്. റിപ്പോർട്ടുകളിൽ, തെറ്റായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന എംജിഎൻആർഇജിഎ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കെതിരെ സ്വീകരിക്കേണ്ട നടപടികൾ ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സൺ എടുത്തു പറയേണ്ടതുണ്ട്.

14 ജില്ലകളിലേക്കും ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സൺമാരുടെ ഒരു പാനൽ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാന സർക്കാർ 2017ൽ ഒരു സെലക്ഷൻ കമ്മിറ്റി രൂപീകരിച്ചെങ്കിലും 2021-22 ൽ മാത്രമാണ് പാനലിന് അന്തിമ രൂപം നൽകിയതും 14 ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സൺമാരെ നിയമിച്ചതും. 2025 ജൂൺ വരെ 13 ജില്ലകളിൽ ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സൺ ഉണ്ടായിരുന്നു. **പട്ടിക 7.1ൽ** നൽകിയിരിക്കുന്നതുപോലെ ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സൺമാരുടെ പ്രവർത്തനത്തിലെ പോരായ്മകൾ ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തി.

പട്ടിക 7.1: ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സൺമാരുടെ പ്രവർത്തനത്തിലെ പോരായ്മകൾ

വ്യവസ്ഥകൾ	ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തലുകൾ
ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സൺമാർ പാസ്സാക്കിയ അവാർഡുകളിന്മേൽ നടപടി എടുത്ത റിപ്പോർട്ടുകൾ (എടിആർ) അവാർഡു ലഭിച്ച് രണ്ടു മാസത്തിനുള്ളിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/ബ്ലോക്ക്പഞ്ചായത്ത് സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്	പാലക്കാട് ഒഴികെയുള്ള തിരഞ്ഞെടുത്ത ജില്ലകളിൽ, ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സൺമാർ പാസ്സാക്കിയ അവാർഡുകളുടെ മൂന്ന് ശതമാനത്തിന് (484 അവാർഡുകളിൽ 15 എണ്ണം) മാത്രമാണ് എടിആർ സമർപ്പിച്ചത്.
പരാതികളുടെ തീർപ്പാക്കൽ ട്രാക്ക് ചെയ്യുന്നതിനായി ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സൺമാർ ഒരു കംപ്ലയിൻറ് രജിസ്റ്റർ തയ്യാറാക്കി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും, പരാതിക്കാരന് തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകൾ നൽകേണ്ടതുമാണ്.	പാലക്കാട് ഒഴികെയുള്ള ജില്ലകളിൽ സ്വീകരിച്ച അപേക്ഷകൾക്ക് തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകൾ പരാതിക്കാർക്ക് നൽകിയിരുന്നില്ല.

(ഉറവിടം : സംസ്ഥാന മിഷൻ നൽകിയ വിവരം)

ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾ നൽകേണ്ട എടിആറുകളുടെയും ഫലപ്രദമായ പരാതി ട്രാക്കിങ്ങ് സംവിധാനത്തിന്റേയും അഭാവത്തിൽ എല്ലാ പരാതികളുടേയും പരിഹാരത്തെപ്പറ്റി ഓഡിറ്റിൽ ഉറപ്പുവരുത്താൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

ഓംബുഡ്സ്പേഴ്സൺന്റെ അവാർഡുകളിന്മേൽ സമയബന്ധിതമായി നടപടി എടുക്കാൻ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ ഭാഗത്തുണ്ടായ വീഴ്ചകൾ ഗൗരവകരമായി കാണുമെന്ന് സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ).

ശിപാർശ 16: സംസ്ഥാനത്ത് പദ്ധതിയുടെ സുതാര്യത, ഉത്തരവാദിത്തം, ഫലപ്രദമായ നിർവ്വഹണം എന്നിവ ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് വിജിലൻസിന്റെയും നിരീക്ഷണ സംവിധാനത്തിന്റെയും ശരിയായ പ്രവർത്തനം സർക്കാർ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

7.3 സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ്

പൊതുജനങ്ങൾ, പ്രത്യേകിച്ചും പദ്ധതി നേരിട്ട് ബാധിക്കുന്നവരോ പദ്ധതിയുടെ ഗുണഭോക്താക്കളായി ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരോ നടത്തുന്ന ഓഡിറ്റാണ് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ പ്രവൃത്തികളുടെ നിർവ്വഹണം നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും, ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിനുള്ളിൽ ഏറ്റെടുക്കുന്ന എല്ലാ പ്രോജക്ടുകളുടെയും സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റുകൾ പതിവായി നടത്തുന്നതിനും 2005-ലെ എംജിഎൻആർഇജി നിയമത്തിന്റെ 17-ാം വകുപ്പ് ഗ്രാമസഭകളെ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്നു.

2011ലെ എംജിഎൻആർഇജി ഓഡിറ്റ് ഓഫ് സ്കീം റൂൾസ് അനുസരിച്ച്, നിയമത്തിനു കീഴിൽ ഏറ്റെടുക്കുന്ന പ്രവൃത്തികളുടെ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സുഗമമായി നടത്താൻ സംസ്ഥാന സർക്കാർ സൗകര്യമൊരുക്കുകയും ഗ്രാമസഭയ്ക്ക് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സുഗമമായി നടത്താൻ ഒരു സ്വതന്ത്ര സംഘടന സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്യണം. അതനുസരിച്ച്, എംജിഎൻആർഇജിഎ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സൊസൈറ്റി, കേരളം (എംജിഎൻഎസ്എഎസ്കെ) രൂപീകരിക്കപ്പെടുകയും ഈ യൂണിറ്റ് ട്രാവൻകൂർ-കൊച്ചിൻ ചാരിറ്റബിൾ സൊസൈറ്റിസ് നിയമം, 1955ന് കീഴിൽ ഒരു സ്വതന്ത്ര സംഘമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു (2017 ജനുവരി) പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സംസ്ഥാനത്തെ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് യൂണിറ്റിന്റെ (എസ്എയു) പ്രവർത്തനം സംബന്ധിച്ച ഓഡിറ്റ് നിരീക്ഷണങ്ങൾ താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു.

7.3.1 സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിനു ലഭിച്ച ഫണ്ടുകളിൽ വന്ന കുറവ്

പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിച്ച് ഭരണപരമായ ചെലവുകൾക്ക് സംസ്ഥാനത്തിന് അർഹതപ്പെട്ട ആറ് ശതമാനത്തിൽ നിന്നും 0.5 ശതമാനം വരെ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിനുവേണ്ടി നീക്കിവയ്ക്കേണ്ടതാണ്. സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് യൂണിറ്റിന് (എസ്എയു) വേണ്ടിയുള്ള ഫണ്ടുകൾ അതത് സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ വഴി എസ്എയുവിന്റെ ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടിലേയ്ക്ക് കേന്ദ്ര സർക്കാർ റിലീസ് ചെയ്യുന്നു.

2019-20 മുതൽ 2023-24 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ അനുവദനീയമായ ₹94.03 കോടിയുടെ സ്ഥാനത്ത് കേന്ദ്ര സർക്കാർ ₹43.32 കോടി മാത്രമേ റിലീസ് ചെയ്തിരുന്നുള്ളൂ എന്ന് ഓഡിറ്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു. അങ്ങനെ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിനുവേണ്ടി ഫണ്ടുകൾ റിലീസ് ചെയ്യുന്നതിൽ ₹50.71 കോടിയുടെ കുറവുണ്ടായി.

7.3.2 സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിന്റെ വ്യാപ്തി

എംജിഎൻആർഇജി ഓഡിറ്റ് ഓഫ് സ്കീം റൂൾസ്, 2011 അനുസരിച്ച് എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലും കുറഞ്ഞത് ആറ് മാസത്തിലൊരിക്കലെങ്കിലും സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തേണ്ടതാണ്. 2019-20 മുതൽ 2023-24 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ സംസ്ഥാനത്ത് നടത്തിയ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ **പട്ടിക 7.2ൽ** നൽകിയിരിക്കുന്നു:

പട്ടിക 7.2: സംസ്ഥാനത്ത് എംജിഎൻആർഇജിഎസ്‌കെ വഴിയുള്ള സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിന്റെ വ്യാപ്തി

വർഷം	941 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ നടത്തേണ്ട ഓഡിറ്റുകളുടെ മൊത്തം എണ്ണം	നടത്തിയ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റുകളുടെ എണ്ണം	കൈവരിച്ച ശതമാനം
2019-20	1882	405	21.52
2021-22	941*	499	53.03
2022-23	1882	1584	84.17
2023-24	1882	1858	98.72

(ഉറവിടം: സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് യൂണിറ്റ് നൽകിയ വിശദാംശങ്ങൾ)

**കോവിഡ്-19 മഹാമാരിയുടെ വ്യാപനത്തെ തുടർന്ന് സാമ്പത്തിക വർഷം 2020-21ലും 2021-22ൽ ആദ്യഘട്ടത്തിലും സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തുകയുണ്ടായില്ല.*

പ്രാരംഭ വർഷങ്ങളിൽ നടത്തിയ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിന്റെ ശതമാനം വളരെ കുറവായിരുന്നെങ്കിലും, 2022-23, 2023-2024 എന്നീ വർഷങ്ങളിൽ യഥാക്രമം 84.17 ശതമാനവും 98.72 ശതമാനവും നേട്ടം കൈവരിക്കാൻ സംസ്ഥാനത്തിന് കഴിഞ്ഞു.

(എ) സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നിരീക്ഷണങ്ങളുടെ തീർപ്പാക്കൽ

എംഐഎസ് ഡാറ്റ പ്രകാരം 2021-22 മുതൽ 2023-24 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റുകളിൽ ₹28.42 കോടി മൂല്യമുള്ള 22,729 നിരീക്ഷണങ്ങൾ ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഇതിൽ ₹4.49 കോടി ഉൾപ്പെടുന്ന സാമ്പത്തിക ദുരുപയോഗവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട 4,718 സന്ദർഭങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. വിശദാംശങ്ങൾ **പട്ടിക 7.3ൽ** കൊടുത്തിരിക്കുന്നു:

പട്ടിക 7.3: വർഷം തിരിച്ചും വിഭാഗം തിരിച്ചുമുള്ള സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നിരീക്ഷണങ്ങൾ

(₹ ലക്ഷത്തിൽ)

വർഷം	സാമ്പത്തിക ദുരുപയോഗം		സാമ്പത്തിക വ്യതിയാനം		നടപടിക്രമ ലംഘനം		പരാതികൾ		ആകെ	
	റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത സന്ദർഭങ്ങൾ	തുക	റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത സന്ദർഭങ്ങൾ	തുക	റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത സന്ദർഭങ്ങൾ	തുക	റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത സന്ദർഭങ്ങൾ	തുക	റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത സന്ദർഭങ്ങൾ	തുക
2021-22	70	9.23	43	194.67	640	1.28	114	0	867	205.18
2022-23	709	123.16	824	1041.91	4479	26.35	882	4.50	6894	1195.92
2023-24	3939	316.83	1657	1089.96	7956	30.78	1416	3.16	14968	1440.73
ആകെ	**4718**	**449.22**	**2524**	**2326.54**	**13075**	**58.41**	**2412**	**7.66**	**22729**	**2841.83**

(ഉറവിടം: എസ്എയു നൽകിയ വിശദാംശങ്ങളും എൻആർഇജിഎസോഫ്റ്റ് എംഐഎസ് ഡാറ്റയും)

2013ലെ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളുടെ ഖണ്ഡിക 13.4.2 അനുസരിച്ച്, സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ടിന്മേൽ ജെപിസി സമയബന്ധിത തിരുത്തൽ നടപടി ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. 22,729 സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നിരീക്ഷണങ്ങളിൽ, 20,943 (92.14 ശതമാനം) നിരീക്ഷണങ്ങൾ തീർപ്പാക്കിയതായി കണ്ടെത്തി (2025 മാർച്ച്).

₹4.49 കോടി ഉൾപ്പെടുന്ന 4,718 സാമ്പത്തിക ദുരുപയോഗ സന്ദർഭങ്ങൾ കണ്ടെത്തിയെങ്കിലും ₹68.76 ലക്ഷം ഉൾപ്പെടുന്ന 2,102 സന്ദർഭങ്ങൾ മാത്രമേ അന്തിമമായി വീണ്ടെടുക്കേണ്ടതായി തീരുമാനിച്ചുള്ളൂ. ₹68.76 ലക്ഷത്തിൽ, ₹68.55 ലക്ഷം (2,094 സന്ദർഭങ്ങൾ) തിരിച്ചുപിടിച്ചു.

പല സന്ദർഭങ്ങളിലും സാമ്പത്തിക വ്യതിയാനം സാമ്പത്തിക ദുരുപയോഗമായി രേഖപ്പെടുത്തിയെന്നും, അന്തിമ പരിശോധനയിൽ ബിപിഒയും ഡിപിസിയും ഇവ തിരുത്തിയെന്നും സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ).

(പ്രീതി എബ്രഹാം)

തിരുവനന്തപുരം,
2026 ജനുവരി 15

അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ
(ഓഡിറ്റ് I) കേരളം

മേലൊപ്പിട്ടത്

ന്യൂ ഡൽഹി,
2026 ജനുവരി 19

(കെ. സഞ്ജയ് മൂർത്തി)
ഇന്ത്യയുടെ കംപ്ട്രോളർ ആന്റ് ഓഡിറ്റർ ജനറൽ